

PROMOCJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO W ŚWIETLE PÓLROCZNIKA „FIDES BIULETYN BIBLIOTEK KOŚCIELNYCH” (1995-2019)

Wprowadzenie

„Fides Biuletyn Bibliotek Kościelnych” jest organem wydawniczym Federacji Bibliotek Kościelnych „Fides” – stowarzyszenia utworzonego w 1991 r. (Gonet, 1994, s. 143-148; Bednarczyk, 1996, s. 69-79; Wójtowicz, 2003, 1/2, s. 21-72; Gonet, 2009, s. 15-23; Witczak, 2013, s. 12-17). Zgodnie z przyjętym w 2017 r. statutem: „Celem Federacji jest działanie na rzecz ewangelizacyjnej misji Kościoła poprzez dbałość o rozwój polskich bibliotek kościelnych i usprawnienie informacji o ich zasobach, a w szczególności: [...] 2) zachowanie i promocja dziedzictwa kulturowego zgromadzonego w bibliotekach kościelnych; 3) dokumentowanie działalności i popularyzowanie wiedzy o bibliotekach kościelnych” (Statut, 2018, s. 13). Tak sformułowane cele obligują Federację do ochrony piśmienniczych zabytków kultury (Filipiuk, 2012, s., 167-172), troski o zbiory i informacje o zgromadzonych zasobach. Ponadto kolejny punkt Statutu informuje, że „Federacja realizuje swoje cele poprzez: [...] prowadzenie działalności badawczej, wydawanie własnego czasopisma naukowego i inną działalność wydawniczą” (Statut, 2018, s. 14), dlatego „Fides Biuletyn Bibliotek Kościelnych”, który wydawany jest od 1995 r. jako półrocznik, promuje i popularyzuje funkcjonowanie bibliotek kościelnych (Jamrozik, Musioł, Siwicka, 2014, s. 95-107), przybliża ich działalność i przekazuje informacje o zbiorach i proweniencjach (Pidłypczak-Majerowicz, 2014, s. 3-13). Od początku periodyk był narzędziem komunikacji środowiska bibliotekarzy kościelnych, pełniąc funkcję dokumentacyjną, edukacyjną i informacyjną, przybliżając dzieje bibliotek, stan zachowania księgozbioru oraz sposoby udostępniania (Warząchowska, 2014, s. 121-148). Oprócz tego biuletyn

¹ Biblioteka Teologiczna Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

stał się źródłem informacji o nowych systemach komputerowych, rozwiązaniach technologicznych, usprawnianiu opracowania zbiorów (Lubojańska, 2012, s. 123-134) i standardach bibliotecznych.

Warto podkreślić, że na przestrzeni lat „Fides Biuletyn Bibliotek Kościelnych” doczekał się kilku opracowań (Wójtowicz, 2004, s. 115-150; Warzachowska, 2015, s. 281-296; Hamryszczak, 2016, s. 145-176). Jednak 25 lat ukazywania się pisma skłania do refleksji nad periodykiem i przyjrzenia się temu, w jaki sposób cele statutowe są realizowane i dokumentowane, a zwłaszcza, jak promowane jest dziedzictwo kulturowe przechowywane w kościelnych księżnicach. Zaprezentowane na łamach periodyku różne typy bibliotek kościelnych odzwierciedlają ich historię, sposoby gromadzenia dokumentów i formy udostępniania zbiorów. Szczegółowa analiza opracowanych monografii pozwoliła odtworzyć stan bibliotek kościelnych, scharakteryzować ich strukturę i wskazać na ochronę dóbr kultury zgodnie ze współczesnymi standardami przechowywania zbiorów. Należy przy tym zaznaczyć, że „Biuletyn jest tym miejscem, gdzie wiele osób poszukuje materiałów bibliograficznych dotyczących informacji o bibliotekach kościelnych i ich zbiorach” (Warzachowska, 2015, s. 290). W periodyku sporo prac to bibliografie nauk kościelnych, i zagadnień pokrewnych (Witczak, 2012, s. 173-177), które dają ogłęd konkretnej problematyki. Szczegółowo temat ten został opracowany przez Agnieszkę Gołdę, która przeanalizowała wszystkie materiały bibliograficzne zawarte w „Fides Biuletyn Bibliotek Kościelnych” (Gołda, 2017, s. 115-130). Badaczka zwróciła uwagę na te artykuły zamieszczone w półroczniku, które zawierały opracowania bibliograficzne lub stanowiły bibliografię podmiotowo-przedmiotową do prezentowanych biogramów. Na uwagę zasługują również bibliografie dotyczące jednego zagadnienia, np.: bibliotek klasztornych (Bajor, 2012, s. 149-201) lub obszernie kompendia dziedzinowe przygotowane przez Małgorzatę Janiak i Krystynę Bednarską-Ruszajową (Janiak, Bednarska-Ruszajowa, 1997, s. 78-172; Janiak, Bednarska-Ruszajowa, 1999, s. 7-67), które opracowały stan badań na temat bibliotek kościelnych do 2000 r. Znaczna część piśmiennictwa o bibliotekach kościelnych została zebrana i szczegółowo opracowana przez Ryszarda Żmudę i opublikowana w kilku obszernych zestawieniach bibliograficznych w kolejnych rocznikach periodyku (Żmuda, 2014a, s. 165-220; Żmuda, 2014b, s. 111-184; Żmuda, 2016b, s. 179-244). Ponadto spod pióra R. Żmudy wyszły również katalogi prac licencjackich (Żmuda, 2015b, s. 171-194), magisterskich (Żmuda, 2016a, s. 197-302), doktorskich i habilitacyjnych (Żmuda, 2015a, s. 207-227). Bogactwo spisów bibliograficznych, liczne wykazy i zestawienia katalogowe dowodzą wszechstronności opracowywanych zagadnień i zgromadzonych materiałów odnoszących się do piśmiennictwa na temat bibliotek kościelnych (Olszowy, 2015, s. 153-168). Te cenne zestawienia literatury usprawniają prowadzenie badań i zachęcają do podejmowania nowych wyzwań w zakresie bibliotekarstwa kościelnego.

Charakterystyka bibliotek kościelnych na łamach „Fides Biuletyn Bibliotek Kościelnych”

Obecnie Federacja Bibliotek Kościelnych „Fides” zrzesza 80 bibliotek członkowskich różnego typu, w tym: biblioteki diecezjalne (5), biblioteki instytutów teologicznych (2), biblioteki parafialne (3), biblioteki seminariów duchownych diecezji (24), biblioteki seminariów duchownych zakonnych (13), biblioteki specjalistyczne (2), biblioteki szkół wyższych (6), biblioteki wydziałów teologicznych (5), biblioteki zakonów męskich (14), biblioteki zakonów żeńskich (2).

Znaczna część z wymienionych bibliotek doczekała się monograficznego opracowania w czasopiśmie „Fides Biuletyn Bibliotek Kościelnych”. Pozostałe nadal czekają na omówienie swojej historii na łamach półrocznika. Zadanie nie jest proste, gdyż ambitnym celem Zarządu Federacji i Redakcji pisma jest udokumentowanie działalności wszystkich bibliotek członkowskich. Jednak nie wszyscy odpowiedzialni za te placówki wyrażają wolę do opracowania historii swojej ksiąźnicy. Ważne jest, że z każdym rokiem przybywa materiałów monograficznych. Na łamach „Fidesu” zamieszczane są również informacje o bibliotekach kościelnych, które nie wchodzi w skład Federacji, a które zaprezentowały zbiory szerszej społeczności, promując przy tym swoją działalność.

Biblioteki seminariów duchownych diecezji

Najliczniej reprezentowaną grupą w Federacji są biblioteki seminariów duchownych diecezji i archidiecezji. Placówki te utworzone zostały przy diecezjach i archidiecezjach na potrzeby Wyższych Seminariów Duchownych kształcących przyszłych kapłanów. Powstawały one często na bazie bibliotek kapitulnych, diecezjalnych, parafialnych i prywatnych księgozbiorów uczonych kapłanów. Księgozbiory te zasilane były również przez wydawnictwa zagraniczne i ksiąźnice zagraniczne drogą darów i wymiany oraz uzupełniane o pośmiertne kolekcje kapłanów. Są to często bogate zbiory o charakterze naukowo-dydaktycznym ułatwiające prowadzenie badań i zaspokajające potrzeby studentów-kleryków. Na 24 zrzeszonych bibliotek 8 doczekało się opracowania. Są wśród nich: Biblioteka Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku (Olszewski, 2005, s. 74-87; Chomiczewska, 2007, s. 174-178; Chomiczewska, 2013, s. 45-58), Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie (Banach, 2015, s. 25-52), Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Legnickiej (Drożdż, 2017, s. 37-56), Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Przemyskiej (Ślemp, 2005, s. 88-110), Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Włocławskiej (Rulka, 1996a, s. 66-76; Rulka, 1996b, s. 58-66; Kamiński, 2013, s. 159-

170), Biblioteka Prymasowskiego Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Gnieźnieńskiej (Stypczyński, 2012, s. 191-194; Stróżewski, 2013, s. 202-205), Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeszkiej (Cejnawa, Florianowicz, Zielonka, 2009, s. 116-129; Florianowicz, Zielonka, 2012, s. 59-73), Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Drohiczyńskiej (Koszewski, 2018, s. 107-120), Biblioteka Wyższego Metropolitalnego Seminarium Duchownego Archidiecezji Warszawskiej (Gonet, 1997, s. 205-215).

Nie można pominąć wydarzenia ważnego dla bibliotek kościelnych, które miało miejsce we wszystkich typach seminariów duchownych w Polsce w 1960 r. Z nakazu władz PRL (Źródła informacji, 2004, s. 2009-2010) pracownicy Urzędu Bezpieczeństwa wkroczyli o wyznaczonej godzinie w tym samym dniu do wszystkich placówek bibliotek kościelnych, konfiskując literaturę niezgodną z ówczesną ideologią władzy komunistycznej. Zajęto wydawnictwa, zdaniem rządzących, popierające kapitalizm, chrześcijańskie wychowanie młodzieży i polonika (Co władze, 2004, s. 211-212). Tylko część skonfiskowanej literatury, po niemal 50 latach, wróciła do prawowitych właścicieli, dzięki pieczęciom i znakom własnościowym zamieszczonym w książkach. Odzyskana literatura uroczyście została przekazana przedstawicielom bibliotek kościelnych w 2004 r. podczas X Walnego Zgromadzenia Federacji Bibliotek Kościelnych „Fides”, które odbyło się w Bibliotece Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (Gonet, 2004, s. 205-208).

Biblioteki zakonów męskich

Kolejną liczną grupą zrzeszoną w Federacji są biblioteki zakonów męskich. Tradycja tych bibliotek jest bardzo długa, a ich historia bogata i różnorodna. W wielu przypadkach sięga średniowiecza, kiedy to zakładano klasztory, a w nich skrytoria i biblioteki. Służyły one rozwojowi duchowemu mnichów, pielęgnowaniu wewnętrznej ascezy, utrwalaniu myśli teologicznej i ochronie dziedzictwa narodowego. Losy tych bibliotek nie były łatwe. Zawirowania historyczne i polityczne, koniunktura gospodarcza i przemiany społeczne doprowadzały do zniszczeń, kasat zakonów i grabieży zbiorów. Dzięki determinacji mnichów i przekonaniu o konieczności zabezpieczenia dobra narodowego część ocalałych zbiorów przetrwała do dziś i te historyczne kolekcje są największym skarbem bibliotek klasztornych. O zasobach niektórych z nich można wywnioskować z zachowanych inwentarzy (Stolarczyk, 2019, s. 97-110). Na 14 aktualnych członkowskich bibliotek pięć zostało opracowane. Należą do nich: Jasnogórska Biblioteka Maryjna (Pach, 2012, s. 25-38), Biblioteka Prowincjalna Ojców Redemptorystów (Karaś, 2010, s. 184-209), Biblioteka Zgromadzenia Księży Misjonarzy w Krakowie (Mituś-Nowak, 2003, s. 175-199; Umiński, 2004, s. 100-

106), Biblioteka Franciszkanów w Katowicach (Lasota, 2019, s. 177-192) Biblioteka Warszawskiej Prowincji Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów w Zakroczymiu (Filipiuk, 2007, s. 103-117)

Biblioteki zakonów żeńskich

Mimo że dwie biblioteki zakonów żeńskich zrzeszone w Federacji nie mają swoich opracowań, to jednak omówiono źródła do dziejów bibliotek zakonów żeńskich (Gwioździk, 2009, s. 202-209). Zaprezentowano również inne biblioteki żeńskich zgromadzeń zakonnych (Łabiszewska, 2005, s. 111-122; Pawełczyk, 2008, s. 77-87), którym poświęcono obszernie omówienia powstałe z wykorzystaniem źródeł i materiałów archiwalnych.

Biblioteki seminariów duchownych zakonnych

Warto zaznaczyć, że niektóre zgromadzenia zakonne prowadzą studia seminaryjne na poziomie akademickim i w ich bibliotekach, obok cennego księgozbioru historycznego, gromadzona jest literatura wykorzystana w bieżącym procesie dydaktycznym. Mimo że zbiory są wartościowe i różnorodne, to na 13 bibliotek seminariów duchownych zakonnych tylko dwie księżnice zostały omówione na łamach „Fidesu”. Pozostałe czekają na szczegółową charakterystykę. Omówiono działalność: Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego (Babicz, 2016, s. 113-132) i Biblioteki Prowincjalnej przy Wyższym Seminarium Duchownym Franciszkanów OFMConv w Krakowie (Solarz, 2019, s. 27-50).

Biblioteki katolickich szkół wyższych

Bibliotek szkół wyższych zarejestrowano w Federacji sześć, z czego cztery zostały obszernie omówione, a opracowanie historii pozostałych dwóch są w trakcie przygotowania. Biblioteki szkół wyższych tworzone były wraz z powołaniem do życia poszczególnych uczelni (Szulc, 2002, s. 32-53). Ich księgozbiory są różnorodne, najczęściej interdyscyplinarne i ich zasób zależy od wydziałów, kierunków i specjalności utworzonych w danych jednostkach. Służą całej społeczności akademickiej, a także szerokiemu środowisku lokalnemu i ogólnopolskiemu (Warzachowska, 2005, s. 24-36). Zbiory gromadzone są w sposób zaplanowany i przemyślany (Szulc, 1998, s. 66-68). Biblioteki tego typu, oprócz tradycyjnej literatury źródłowo-informacyjnej, gromadzą serie wydawnicze i prace naukowe wydawane w poszczególnych uczelniach. Dzięki badaniom statutowym i grantom kupowana jest najnowsza literatura naukowa polska i zagraniczna niezbędna do pracy badawczej i prowadzonych projektów. Opracowano dzieje i działalność: Biblioteki Papieskiego Wydziału Teologicznego i Metropolitalnego Wyższego

Seminarium Duchownego we Wrocławiu (Witczak, 1998, s. 72-82), Biblioteki Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie (Dulian, 2002, s. 95-103; Gurdak, Siuda, 2002, s. 104-119; Nowicka, 2005, s. 37-49; Rebech, 2005, s. 50-73; Szczęch, 2008, s. 28-39; Szczęch, 2010, s. 5-14; Rebech, Wójtowicz-Kowalska, 2013, s. 25-44), Biblioteki Uniwersyteckiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie (Zezula, 2016, s. 3-20), Biblioteki Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (Matraś, 2016, s. 61-74).

Biblioteki wydziałów teologicznych

Podobny charakter pracy jak bibliotek katolickich szkół wyższych dotyczy bibliotek wydziałów teologicznych. Książnice te powstawały na przełomie XX i XXI w., tak jak wszystkie wydziały teologiczne w Polsce, najczęściej na bazie bibliotek wyższych seminariów duchownych. Podstawą zasobu były bogate zbiory seminaryjne uzupełniane na bieżąco przez zakup, dary i wymianę prowadzoną ze wszystkimi wydziałami teologicznymi w Polsce, a także z bibliotekami partnerskimi poza granicami kraju. Wszystkie sześć bibliotek zrzeszonych w Federacji doczekały się opracowania, a o działalności niektórych, związanej z gromadzeniem, opracowaniem, wymianą i komputeryzacją zbiorów, przygotowano po kilka artykułów. W tym miejscu warto wspomnieć o Bibliotece Wydziału Teologicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II (Jaksiewicz, 2016, s. 21-34), której dzieje, mimo że nie należy do Federacji, przybliżono w biuletynie. Omówiono historię, strukturę i działalność: Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” i Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (Garwoliński, 2008, 59-72; Garwoliński, 2009, s. 96-115; Wojtkowski, 2009, s. 32-45;), Bibliotekę Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego (Waluś, 2012, s. 19-28), Bibliotekę Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego (Grabuńczyk, 2009, s. 12-36; Grabińska, 2012, s. 39-57; Matwiejczuk, 2013, s. 115-119), Bibliotekę Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (Burnicka, 2017, s. 57-70), Bibliotekę Teologiczną Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (Warzachowska, 2007, s. 80-89; Lubojańska, 2010, s. 30-49; Warzachowska, 2010, s. 150-168; Łacka, 2011, s. 72-92).

Biblioteki diecezjalne

Biblioteki diecezjalne natomiast tworzone na potrzeby duchowieństwa diecezjalnego, a ich zbiory wspomagają posługi pastoralną, homiletyczną i katechetyczną. Biblioteki te powstawały często na podstawie bibliotek parafialnych lub kapitulnych oraz z kolekcji przekazywanych przez ordynariuszy i sufraganów diecezjalnych, a także uczonych kapłanów, zwłaszcza

tych studiujących poza granicami kraju. Bibliotek diecezjalnych w Federacji jest pięć, z czego trzy zostały opracowane: Biblioteka Diecezjalna w Sandomierzu (Tylec, 2019, s. 131-156), Biblioteka Diecezjalna im. Biskupa Jana Bernarda Szłagi w Pelplinie (Dulian, 2008, s. 119-120; Wojtkowski, 2007, s. 118-122), Biblioteka Diecezjalna w Toruniu im. ks. Stanisława Kujota (Zalewska, 2015, s. 37-46; Dygdała, 2016, s. 19-30).

Biblioteki instytutów teologicznych

Następną grupę stanowią biblioteki instytutów teologicznych. Na dwie zarejestrowane w Federacji jedna z nich została omówiona. Jest to Biblioteka Instytutu Maryjno-Kolbiańskiego „Kolbianum” w Niepokalanowie (Krysiak, 2015, s. 61-72), której historię, zgromadzony zbiór oraz aktualną działalność szczegółowo przedstawiono w biuletynie. Omówiono także funkcjonowanie Biblioteki Instytutu Teologii Pastoralnej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II (Marczak vel Maciejak, 2016, s. 35-47), nie zrzeszonej w Federacji, ale posiadającej unikatowe zbiory i cenne kolekcje.

Biblioteki parafialne

Ciekawie przedstawia się sytuacja bibliotek parafialnych. Początek ich tworzenia przypada na przełom XIX i XX w. Prężnie rozwijały się w okresie II Rzeczypospolitej, kiedy w odzyskanym państwie rozkwitało życie kulturalno-oświatowe skupione wokół Kościoła lokalnego. Proboszczowie w trosce o rozwój duchowy i intelektualny swoich parafian udostępniali często swoje prywatne zbiory, które z czasem przekształcano w biblioteki parafialne, z myślą o potrzebach i oczekiwaniach społeczności lokalnej. Obecnie członkami Federacji są trzy biblioteki parafialne, z których każda zaistniała na łamach „Fidesu”. Należą do nich: Biblioteka Rzymsko-Katolicka Parafii Św. Jana Chrzyciela w Trzciance (Klessa, 2000, s. 52-60; Klessa, 2007, s. 66-72; Witkowska, 2007, s. 74-79), Biblioteka Rzymsko-Katolicka Parafii im. Najświętszej Maryi Panny i św. Bartłomieja Apostoła w Piekarach Śląskich (Szulc, 2007, s. 193-204), Biblioteka im. Jana Pawła II Parafii M.B. Królowej Aniołów Księży Michalitów w Warszawie (Rosłaniec, 2007, s. 98-102). W periodyku znalazły się omówienia kilku bibliotek parafialnych, które nie są członkami Federacji. Są to biblioteki parafialne w: Bydgoszczy (Apiecionek, 2013, s. 115-130; Apiecionek, 2015, s. 73-80; Apiecionek, 2017, s. 89-108), Rzeszowie (Dec, 2016, s. 93-106), Szczecinie (Waluś, 2012, s. 75-88), oraz Biblioteka Parafialna Najświętszych Imion Jezusa i Maryi w Katowicach-Brynowie (Pawłowicz, 2013, s. 131-135). Pisano również o promocji bibliotek parafialnych (Wójtowicz, 2001, s. 175-182), o ich funkcjonowaniu (Sagan, 1996, s. 116-119; Pułczyńska, 1997, s. 173-193), a także o problemach pracy w działalności tych placówek (Szczepaniak, 1997, s. 194-199).

W tym miejscu warto wspomnieć o roli i znaczeniu prasy parafialnej, która dokumentuje życie i działalność parafii, informuje o pracy kulturalno-oświatowej, rozbudza aktywność czytelnictwa i integruje środowisko lokalne (Słoń, 2014, s. 85-94). Prasa parafialna jest cennym źródłem informacji dla tych wszystkich, którzy piszą monografie parafii, gdyż, oprócz ksiąg metrykalnych i kronik parafialnych, pisma te są często jedynym materiałem dokumentującym działalność parafii. Na łamach „Fidesu” znalazło się wiele artykułów, które charakteryzują gazetki z poszczególnych parafii (Szulc, 2008, s. 88-107). Ponadto przybliżono początki prasy parafialnej w diecezji katowickiej (Olszewski, 2018, s. 121-146) i nowoczesne formy jej udostępniania (Lubojańska, 2015, s. 81-120) oraz scharakteryzowano współczesne gazetki parafialne diecezji częstochowskiej (Tyras, 2017, s. 75-104).

Biblioteki kościelne niezrzeszone w Federacji

Godne zaznaczenia jest również to, że biuletyn udokumentował prace opisujące historie bibliotek niezrzeszonych w Federacji Bibliotek Kościelnych „Fides”. Są wśród nich biblioteki klasztorne (Stolarczyk, 2010, s. 169-183; Wolnik, 2013, s. 3-26), Biblioteka Kapitulna we Wrocławiu (Pater, 2007, s. 90-97), Biblioteka Instytutu Liturgicznego PAT w Krakowie (Polańska, 2001, s. 141-174), Biblioteka Instytutu Teologiczno-Pastoralnego i Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie (Dec, 2015, s. 47-60), biblioteka biskupów warmińskich w Lidzbarku (Garwoliński, 2015, s. 53-66) oraz kościelne biblioteki specjalistyczne (Dyczewska, 2005, s. 111-122; Pidłypczak-Majerowicz, 2015, s. 67-79).

Biblioteki zagraniczne

Warto także podkreślić, że w półroczniku odnotowano informacje o kościelnych i państwowych bibliotekach zagranicznych z Hiszpanii (Kyczer, 2012, s. 283-288), Niemiec (Gębołyś, 2013, s. 27-40; Gębołyś, 2014, s. 17-26; Gębołyś, 2017, s. 71-88; Gębołyś, 2019, s. 51-78), Słowacji (Muc, Warząchowska, 2014, s. 199-206; Lubojańska, Olszowy, 229-238), Ukrainy (Potykiewicz, Kondrak, 2016, s. 81-92) i Jerozolimy (Klessa, Trzopek, 2017, s. 49-60). Działalność tych bibliotek przybliżyła nam życie religijne w tych krajach, prezentuje rozwój myśli teologicznej w lokalnych środowiskach akademickich oraz zaangażowanie placówek bibliotecznych w ochronę dóbr kultury, a także w rozwój współpracy na arenie międzynarodowej.

Ochrona dóbr kultury w kolekcjach

„Fides Biuletyn Bibliotek Kościelnych” na swoich łamach zamieszcza liczne artykuły poświęcone ochronie dóbr kultury w konkretnych bibliote-

kach (Damulewicz, 2009, s. 66-72) i na temat wybranych kolekcji (Umiński, 2010, s. 200-105; Rejman, 2013, s. 151-158). Wiele miejsca przeznaczono na przybliżenie problematyki konserwacji zbiorów (Umiński, 2007, s. 57-65) i zabezpieczenia księgozbiorów prywatnych (Kowalska, 2009, s. 219-254; Kowalska, 2011, s. 129-185; Józwiak, 2013, s. 107-114). Omówiono szczegółowo zbiory rękopisów, inkunabułów i starodruki (Oszańca, 2009, s. 79-91; Olszewski, 2011, s. 64-71; Skalski, 2016, s. 49-60; Waluś, 2017, s. 21-36) oraz wybrane mszały (Górniak, 2012, s. 149-201), księgi liturgiczne (Garwoliński, 2014, s. 27-42), edycje Biblii (Pawłowicz, 2012, s. 135-147) i druki muzyczne (Bias, 2012, s. 289-296; Darowska, 2012, s. 135-147; Smętek, 2014, s. 51-62). Zaprezentowano listy pasterskie (Olszar, 2011, s. 93-98) i cenne dedykacje w kolekcji (Olszowy, 2012, s. 29-84) oraz zbiory dziedziczne (Nagięć, 2013, s. 103-114; Tylec, 2017, s. 23-48). Ważnym źródłem do badań są oprawy zachowanych ksiąg (Umiński, 2015, s. 3-18). Szczególne miejsce w czasopiśmie zajmują prace związane z Janem Pawłem II, a zwłaszcza dokumenty i opracowania odnoszące się do przechowywanych zbiorów związanych z Wielkim Polakiem (Rebech, 2000, s. 83-85; Radzicka, 2005, s. 159-178). W czasopiśmie wspomniano również o bibliotekach cyfrowych, których zawartość z każdym rokiem się poszerza (Witczak, 2007, s. 24-34; Strzępka, 2009, s. 27-31; Wróbel, 2012, s. 99-113; Kopeć, 2013, s. 143-149; Stańczyk, 2015, s. 249-252; Witczak, 2012, s. 3-23; Drożdż, 2013, s. 121-124). Kolekcje cyfrowe są ważnym źródłem informacji o zasobach historycznych i współczesnych, dzięki któremu dostęp do przechowywanych tam dokumentów jest możliwy bez ograniczeń czasowych i lokalowych.

Zakończenie

„Fides Biuletyn Bibliotek Kościelnych” jest platformą dokumentującą bieżącą działalność Federacji, a także miejscem publikowania informacji o funkcjonowaniu bibliotek kościelnych w ujęciu historycznym i współczesnym. Periodyk wszedł na stałe od 1995 r. w środowisko biblioteczne i bibliologiczne i funkcjonuje w nim jako pismo dokumentacyjno-źródłowe. Zyskał popularność wśród czytelników, przybliżając dzieje bibliotek szkół wyższych, seminariów duchownych, diecezjalnych, zakonnych, parafialnych i specjalistycznych, opisując strukturę organizacyjną, stan księgozbioru i możliwości korzystania ze zbiorów. Zaprezentowane na łamach półrocznika biblioteki są wizytówką bibliotekarstwa kościelnego. Placówki te tworzone na przestrzeni stuleci dysponują księgozbiorami, które ewoluowały, zmieniając właścicieli, lokalizację, funkcje oraz formy udostępniania. Jedne z nich systematycznie powiększały swój zasób, tworząc okazałe kolekcje, inne traciły swoje zbiory bezpowrotnie na skutek zmian politycznych i gospodarczych, a jeszcze inne przetrwały dzięki bibliofilskim pasjom

swoich opiekunów chroniących dziedzictwo kulturowe dla przyszłych pokoleń. Warto podkreślić, że niemały wpływ na funkcjonowanie bibliotek kościelnych miały nowe technologie informatyczne, które usprawniały działalność tych placówek w zakresie gromadzenia, opracowania, udostępniania i przechowywania zbiorów, przez co dawały one nieograniczony dostęp do zgromadzonej literatury. Dzięki zaangażowaniu ludzi Kościoła oraz dobrze przygotowanym merytorycznie i organizacyjnie pracownikom zatrudnionym w księżnicach kościelnych zgromadzone kolekcje były i są chronione, a w konsekwencji udostępniane dla wielu obecnych i przyszłych badaczy rodzimej kultury.

Bibliografia

- Apiecionek, M. (2017). Biblioteka parafialna przy Bazylice Mniejszej pod wezwaniem św. Wincentego à Paulo w Bydgoszczy. *Fides*, 2(45), 89-108.
- Apiecionek, M. (2015). Biblioteka przy parafii pw. Świętych Polskich Braci Męczenników w Bydgoszczy. *Fides*, 2(41), 73-80.
- Apiecionek, M. (2013). Biblioteki parafialne w Bydgoszczy. Zarys problematyki. *Fides*, 2(37), 115-130.
- Babicz, M. (2016). Bibliotekarska działalność księdza Władysława Grochala. *Fides*, 1(42), 113-132.
- Bajor, A. (2012). Zakony mnisze na wschodnich kresach Rzeczypospolitej w świetle bibliografii bibliologicznych 1937-2001. *Fides*, 2(35), 203-221.
- Banach, R. (2015). Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie z perspektywy historycznej. *Fides*, 1(40), 25-52.
- Bednarczyk, J. (1996). Powołanie do życia Federacji Bibliotek Kościelnych „FIDES”. *Archiwa Biblioteki i Muzea Kościelne*, 65, 69-79.
- Bias, H. (2012). Kościelne zbiory muzyczne w Bibliotece Głównej Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Rekonesans badawczy. *Fides*, 2(35), 289-296.
- Burnicka, K. (2017). Biblioteka Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Zarys problematyki. *Fides*, 2(45), 57-70.
- Ceynowa, T., Florianowicz, M., Zielonka, M. (2009). Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Koszalińsko-Koło-brzeskiej. *Fides*, 1/2(28/29), 116-129.
- Chomiczewska, T. (2007). Starodruki Biblioteki Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku i ich konserwacja. *Fides*, 1/2(24/25), 174-178.

-
- Chomiczewska, T. (2013). Wystawy w Bibliotece Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku. *Fides*, 2(37), 45-58.
- Co władze PRL skonfiskowały w bibliotekach kościelnych w 1960 roku? (2004). *Fides*, 1/2 (18/19), 211-212.
- Damulewicz, I. (2009). Ochrona zbiorów bibliotecznych na podstawie prac konserwatorskich przeprowadzonych w bibliotece Seminarium Duchownego „Hosianum” w Olsztynie. *Fides*, 1/2 (28/29), 66-72.
- Darowska, M. (2012). Dokumenty muzyczne w zbiorach Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES. *Fides*, 2(35), 89-107.
- Dec, B. (2015). Biblioteka Instytutu Teologiczno-Pastoralnego i Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie. *Fides*, 2(41), 47-60.
- Dec, B. (2016). Współczesność bibliotek parafialnych Rzeszowa. *Fides*, 2(43), 93-106.
- Drożdż, B. (2017). Biblioteka im. Jana Pawła II Wyższego Seminarium Duchownego z perspektywy dwudziestu pięciu lat istnienia diecezji legnickiej. *Fides*, 2(45), 37-56.
- Drożdż, B. (2013). Początki Biblioteki Cyfrowej Diecezji Legnickiej. *Fides*, 1(36), 121-124.
- Dulian, R. (2008). Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Pelplinie 1828-2000. *Fides*, 1/2(26/27), 119-120.
- Dulian, R. (2002). Gromadzenie Druków Zwartych w Bibliotece Głównej PAT. *Fides*, 1(14), 95-103.
- Dyczewska, K. (2005). Biblioteka gimnazjum i liceum Sióstr Nazaretanek. *Fides*, 1/2(20/21), 123-125.
- Dygdała, B. (2016). Komputeryzacja Biblioteki Diecezjalnej w Toruniu: od MAK do NUKAT. *Fides*, 2(43), 19-30.
- Filipiuk, G. (2007). Archiwum i biblioteka Warszawskiej Prowincji Kapucynów w Zakroczymiu. *Fides*, 1/2(24/25), 103-117.
- Filipiuk, G. (2012). O ratowaniu piśmienniczych zabytków kultury polskiej. *Fides*, 1(34), 167-172.
- Florianowicz, M., Zielonka, M. (2012). Działalność i organizacja Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie na przestrzeni trzydziestu lat istnienia. *Fides*, 2(35), 59-73.
- Garwoliński, T. (2015). Biblioteka Biskupów Warmińskich w Lidzbarku. Zarys dziejów. *Fides*, 1(40), 53-66.
- Garwoliński, T. (2009). 60. rocznica wznowienia powojennej działalności Biblioteki Hosianum w Olsztynie. *Fides*, 1/2(28/29), 96-115.

- Garwoliński, T. (2008). Dzieje Biblioteki „Hosianum” Braniewo – Olsztyn: 1565-2008. *Fides*, 1/2(26/27), 59-72.
- Garwoliński, T. (2014). Księgi liturgiczne z XV-XVIII wieku w zbiorach Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” w Olsztynie. Przyczynek do badań nad tradycją liturgiczną na Warmii. *Fides*, 2(39), 27-42.
- Gębołyś, Z. (2014). Biblioteka Arcybiskupia i Katedralna w Kolonii (Erzbischöfliche Diözesan- und Dombibliothek Köln). *Fides*, 2(39), 17-26.
- Gębołyś, Z. (2013). Biblioteka klasztoru Beuron. *Fides*, 1(36), 27-40.
- Gębołyś, Z. (2017). Biblioteka Arcybiskupia we Fryburgu Bryzgowijskim (Freiburg im Breisgau). *Fides*, 2(45), 71- 88.
- Gębołyś, Z. (2019). Mediateka katolicka w Essen (Medienforum). *Fides*, 1(49), 51-78.
- Gołda, A. (2017). Informacje bibliograficzne na łamach czasopisma „Fides – Biuletyn Bibliotek Kościelnych” (1995-2015). *Archiwa Biblioteki i Muzea Kościelne*, 107, 115-130.
- Gonet, K. (1997). Działy księgozbioru podręcznego w czytelni Biblioteki Seminaryjnej w Warszawie. *Fides*, 1/2, 205-215.
- Gonet, K. (1994). Federacja Bibliotek Kościelnych Fides, W: B. Ryszewski (red.), *Komputeryzacja bibliotek: materiały z konferencji 24-26 maja 1993 r. Toruń* (s. 143-148). Toruń: Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.
- Gonet, K. (2004). Książki skonfiskowane przez Władze PRL w bibliotekach kościelnych w roku 1960, wracają do właścicieli. *Fides*, 1/2(18/19), 205-208.
- Gonet, K. (2009). To już 17 lat! Przeszłość i plany na przyszłość Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES. *Archiwa Biblioteki i Muzea Kościelne*, 91, 15-23.
- Górniak, A. (2012). Potrydenckie mszały weneckie z XVI i XVII wieku w polskich bibliotekach kościelnych. *Fides*, 2(35), 149-201.
- Grabińska, U. (2012). Powstanie i rozwój Biblioteki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego. *Fides*, 2(35), 39-57.
- Grabuńczyk, T. (2009). Historia komputeryzacji biblioteki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego. *Fides* 1/2(28/29), 12-36.
- Gurdak, D., Siuda, J. (2002). Czytelnia Czasopism Biblioteki Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. *Fides*, 1(14), 104-119.
- Gwóźdź, J. (2009). Źródła do dziejów książki w archiwach żeńskich klasztorów kontemplacyjnych XVI-XVIII w. Zarys problematyki. *Fides*, 1/2(28/29), 202-209.

-
- Hamryszczak, A. (2016). „Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych” – młodszy brat pisma „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”. *Fides*, 1(42), 145-176.
- Jaksiewicz, J. (2016). Dzieje i współczesność Biblioteki Wydziału Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. *Fides*, 1(42), 21-34.
- Jamrozik, K., Musioł, A., Siwicka, D. (2014). Promocja bibliotek kościelnych w mediach społecznościowych. *Fides*, 1(38), 95-107.
- Janiak, M., Bednarska-Ruszajowa, K. (1997). Archiwa i biblioteki kościelne w publikacjach polskich: bibliografia. *Fides* 1/2, 78-172
- Janiak, M., Bednarska-Ruszajowa, K., (1999). Archiwa i biblioteki kościelne w publikacjach polskich : materiałów do bibliografii ciąg dalszy. *Fides*, 1, 7-67
- Jóźwiak, M. (2013). Archiwalno-biblioteczna działalność biskupa Wincentego Urbana. *Fides*, 2(37), 107-114.
- Kamiński, K. (2013). Remont biblioteki seminaryjnej we Włocławku. *Fides*, 2(37), 159-170.
- Karaś, A. (2010). Dzieje Biblioteki Prowincjalnej Redemptorystów w Tuchowie i ogólna charakterystyka księgozbioru. *Fides*, 1/2(30/31), 184-209.
- Klessa, E. (2000). Biblioteka Parafialna w Trzciance. *Fides*, 1/2(11/12), 52-60.
- Klessa, E. (2007). 25 lat Biblioteki Parafialnej w Trzciance. *Fides*, 1/2(24/25), 66-73.
- Klessa, E., Trzonek, P. (2017). Biblioteka dominikańska w Jerozolimie. *Fides*, 1(44), 49-60.
- Kopeć, M. (2013). Działania zmierzające do usprawnienia Cyfrowej Biblioteki Diecezjalnej w Sandomierzu. *Fides*, 2(37), 143-149.
- Koszewski, M. (2018). Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego NSPJ w Drohiczynie – dzieje i charakterystyka zbiorów. *Fides*, 2(47), 107-120.
- Kowalska, B. (2009). Księgozbiory prywatne duchowieństwa na Podhalu, w latach 1998-2006. *Fides*, 1/2(28/29), 219-254.
- Kowalska, B. (2011). Księgozbiory prywatne duchowieństwa na Podhalu, w latach 1998-2006 (część 2). *Fides*, 1/2(32/33), 129-185.
- Krysiak, I. (2015). Biblioteka Instytutu Maryjno-Kolbiańskiego „Kolbianum” w Niepokalanowie. *Fides*, 2(41), 61-72.
- Kyrcer, M. (2012). Śladami dziedzictwa kardynała Francisca Jiménez de Cisnerosa w Alcalá de Henares. *Fides*, 2(35), 283-288.
- Lasota, M. (2019). Biblioteka klasztorna – w kontekście historii Biblioteki Zakonu Braci Mniejszych Prowincji Wniebowzięcia NMP w Katowicach – Panewnikach. *Fides*, 2(49), 177-192.

- Lubojńska, E. (2010). Gromadzenie i uzupełnianie zbiorów w Bibliotece Teologicznej ze środków Kurii Metropolitalnej w Katowicach. *Fides*, 2010, 1/2(30/31), 30-49.
- Lubojńska, E. (2012). Publikacje pracowników Wydziału Teologicznego w bazie „Bibliografia dorobku pracowników Uniwersytetu Śląskiego”. *Fides*, 2(35), 123-134.
- Lubojńska, E. (2015). Strony WWW parafii jako źródło informacji o katolickiej prasie parafialnej w archidiecezji katowickiej. Próba analizy formalno-wydawniczej. *Fides*, 2(41), 81-120.
- Lubojńska, E., Olszowy, E. (2015). Z wizytą na wschodniej Słowacji. Wyjazd szkoleniowy do Preszowa w ramach programu Erasmus. *Fides*, 1(41), 229-238.
- Łabiszewska, I. (2005). Biblioteka klasztorna SS. Karmelitanek Bosych w Łodzi. *Fides*, 1/2(20/21), 111-122.
- Łacka, G. (2011). Dary w zbiorach Biblioteki Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego w aspekcie ochrony dziedzictwa narodowego. *Fides*, 1/2(32/33), 72-92.
- Marczak vel Maciejak, A. (2016). Biblioteka Instytutu Teologii Pastoralnej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. *Fides*, 1(42), 35-47.
- Matraś, M. (2016). Księgi inwentarzowe jako źródło do badań nad księgozbiorem i biblioteką w świetle najstarszych inwentarzy Biblioteki Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. *Fides*, 1(42), 61-74.
- Mituś-Nowak, K. (2003). Biblioteka Księży Misjonarzy na Stradomiu w Krakowie. Przyczynek do dziejów i próba charakterystyki stanu obecnego. *Fides*, 1/2(16/17), 175-199.
- Matwiejczuk, W. (2013). Droga do powstania Biblioteki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego. *Fides*, 1(36), 115-119.
- Muc, A., Warząchowska, B. (2014). Współpraca Biblioteki Teologicznej w Katowicach z bibliotekami teologicznymi Słowacji. Wyjazd szkoleniowy w ramach programu Erasmus. *Fides*, 2(39), 199-206.
- Nagięć, M. (2013). Księgozbiór red. Jerzego Turowicza w Bibliotece Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. *Fides*, 1(36), 103-114.
- Nowicka, A. (2005). Zarys dziejów Biblioteki Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. *Fides*, 1/2(20/21), 37-49.
- Olszar, H. (2011). Listy pasterskie Biskupa Stanisława Adamskiego w zbiorach Biblioteki Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. *Fides*, 1/2(32/33), 93-98.
- Olszewski, M. (2005). Biblioteka Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku. *Fides*, 1/2(20/21), 74-87.
- Olszewski, M. (2011). Stare druki w bibliotece Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku. *Fides*, 1/2(32/33), 64-71.

-
- Olszewski, P. (2018). Rys historyczny rozwoju prasy parafialnej w diecezji katowickiej do roku 1941. *Fides*, 2(47), 121-146.
- Olszowy, E. (2015). Biblioteki kościelne na łamach „Bibliografii Analitycznej Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej. Piśmiennictwo zagraniczne”. *Fides*, 1(40), 153-168.
- Olszowy, E. (2012). Dedykacje rękopiśmienne w księgozbiorze arcybiskupa Szczepana Wesołego w Bibliotece Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego. Rekonesans badawczy. *Fides*, 1(34), 29-84.
- Oszajca, E. (2009). Konserwacja rękopisu „Mszał z Kraśnika” (ok. 1400 r.), inkunabułów i starodruków ze zbiorów Biblioteki Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Lublinie. *Fides*, 1/2(28/29), 79-91.
- Pach, J. (2012). Jasnogórska Biblioteka Maryjna, *Fides*, 2(35), 25-38.
- Pater, J. (2007). Biblioteka Kapitulna we Wrocławiu. *Fides*, 1/2(24/25), 90-97.
- Pawelczyk, B. (2008). Biblioteki klasztorne na przykładzie archiwum i biblioteki Klasztoru Karmelitów Bosych w Czernej. *Fides*, 1/2(26/27), 77-87.
- Pawłowicz, W. (2013). Biblioteka parafialna przy parafii pw. Najświętszych Imion Jezusa i Maryi w Katowicach-Brynowie. *Fides*, 2(37), 131-135.
- Pawłowicz, W. (2012). Wśród starodrukowych edycji Biblii w zbiorach Biblioteki Teologicznej w Katowicach (część 1). *Fides*, 2(35), 135-147.
- Pidlypczak-Majerowicz, M. (2014). Badania proveniencyjne w bibliotekach kościelnych. *Fides*, 1(38), 3-13.
- Pidlypczak-Majerowicz, M. (2015). Cyrylickie księgi religijne w cerkwiach greckokatolickich i prawosławnych na Łemkowszczyźnie. *Fides*, 1(40), 67-79.
- Polańska, A. (2001). Biblioteka Instytutu Liturgicznego PAT: geneza, powstanie i działalność w latach 1987-1998. *Fides*, 1/2(12/13), 141-174.
- Pułczyńska, M. (1997). Próba zintegrowania funkcji bibliotek z głównymi zadaniami duszpasterstwa parafialnego w oparciu o bibliotekę parafii pod wezwaniem św. Franciszka z Asyżu w Zabierzowie. *Fides*, 1/2, 173-193.
- Radzicka, J. (2005). Krakowskie pamiątki związane z papieżem Janem Pawłem II. *Fides*, 1/2(20/21), 159-178.
- Rebech, D. (2005). Biblioteka Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie w działalności Federacji Bibliotek Kościelnych Fides. *Fides*, 1/2(20/21), 50-73.
- Rebech, D. (2000). Jan Paweł II w zbiorach audiowizualnych Biblioteki Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. *Fides*, 1/2(10/11), 83-95.

- Rebech, D., Wójtowicz-Kowalska, M. (2013). Formy promocji w Bibliotece Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. *Fides*, 2(37), 25-44.
- Rejman, D. (2013). Ratowanie zabytkowego księgozbioru Biblioteki Diecezjalnej w Sandomierzu. *Fides*, 2(37), 151-158.
- Rosłaniec, H. (2007). Biblioteka Jana Pawła II na Warszawskim Bemowie. *Fides*, 1/2(24/25), 98-102.
- Rulka, K. (1996a). Inkunabuły w Bibliotece Seminarium Duchownego we Włocławku. *Fides*, 1/2, 66-76.
- Rulka, K. (1996b). Zbiór rękopisów Biblioteki Seminarium Duchownego we Włocławku. *Fides*, 1/2, 58-66.
- Sagan, R. (1996). Biblioteki parafialne - ich problemy. *Fides*, 1/2, 116-119.
- Skalski, P. (2016). Kryteria doboru starych druków do konserwacji w Bibliotece Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. *Fides*, 1(42), 49-60.
- Słoń, E. (2014). Dostęp do informacji o współczesnej kieleckiej prasie parafialnej. *Fides*, 1(38), 85-94.
- Smętek, B. (2014). Kolekcje muzyczne w Bibliotece Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego. *Fides*, 2(39), 51-62.
- Solarz, F. (2019). Historia biblioteki franciszkanów (OFMConv) w Krakowie. *Fides*, 1(48), 27-50.
- Stańczyk, E. (2015). Tarnowska Biblioteka Cyfrowa. Idea – powstanie – zasób. *Fides*, 1(40), 249-252.
- Statut Federacji Bibliotek Kościelnych „Fides” (2018). *Fides*, 1(46), 11-26.
- Stolarczyk, T. (2010). Biblioteka łowickiego konwentu dominikańskiego w początkach XVII wieku i jej księgozbiór. *Fides*, 1/2(30/31), 169-183.
- Stolarczyk, T. (2019). Inwentarze biblioteczne bernardynów, dominikanów, karmelitów i pijarów z XVII I XIX wieku. *Fides*, 2(49), 97-110.
- Stróżowski, M. (2013). Dni Bibliotek Gnieźnieńskich. *Fides*, 1(36), 202-205.
- Strzępka, A. (2009). Święty Krzyż w Świętokrzyskiej Bibliotece Cyfrowej, *Fides*, 1/2(28/29), 27-31.
- Stypczyński, S. (2012). Ekspozycja bibliotecznych zasobów związanych z kardynałem Stefanem Wyszyńskim w Prymasowskim Wyższym Seminarium Duchownym w Gnieźnie. *Fides*, 1(34), 191-194.

-
- Szczepaniak, R. (1997). Refleksje o możliwości doskonalenia pracy biblioteki parafialnej. *Fides*, 1/2, 194-199.
- Szczęch, W. (2008). Nowy budynek biblioteki Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. *Fides*, 1/2(26/27), 28-39.
- Szczęch, W. (2010). Pozyskiwanie środków na budowę, wyposażenie i sprzęt w Bibliotece Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie. *Fides*, 1/2(30/31), 5-14.
- Szulc, J. (2002). Biblioteki uczelni kościelnych w Polsce - między tradycją a współczesnością. *Fides*, 1(14), 32-53.
- Szulc, J. (1998). Gromadzenie i uzupełnianie księgozbioru w bibliotekach kościelnych w Polsce. *Fides*, 2, 66-68.
- Szulc, J. (2007). Księgozbiór i zainteresowania bibliofilskie księdza Jana Nepomucena Alojzego Ficka. *Fides*, 1/2(24/25), 193-204.
- Szulc, J. (2008). Z Piekarskich Wież. Monografia bibliograficzna miesięcznika sanktuaryjno-parafialnego. *Fides*, 1/2(26/27), 88-107.
- Ślemp, E. (2005). Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Przemyślu. *Fides*, 1/2(20/21), 88-110.
- Tylec, P. (2019). Biblioteka Diecezjalna w Sandomierzu – historia i współczesność. *Fides*, 2(49), 131-156.
- Tylec, P. (2017). Spuścizna historyczna ks. Franciszka Trochonowicza. *Fides*, 1(44), 23-48.
- Tyras, A. T. (2017). Charakterystyka częstochowskich gazetek parafialnych. *Fides*, 1(44), 75-104.
- Umiński, W. (2007). Na ratunek książce – cykl wystaw pokonserwacyjnych w Muzeum Historyczno-Misyjnym Księża Misjonarzy w Krakowie. *Fides*, 1/2(24/25), 57-65.
- Umiński, W. (2010). Ochrona i konserwacja zabytkowego zbioru Biblioteki Zgromadzenia Księża Misjonarzy. Konserwacja zapobiegawcza i pełna zbiorów. *Fides*, 1/2(30/31), 200-105.
- Umiński, W. (2004). Prezentacja zbiorów bibliotecznych w Muzeum Historyczno-Misyjnym Księża Misjonarzy w Krakowie. *Fides*, 1/2(18/19), 100-106.
- Umiński, W. (2015). Zabytkowe oprawy w Bibliotece Zgromadzenia Księża Misjonarzy w Krakowie w świetle wystaw. *Fides*, 2(41), 3-18.
- Waluś, J. (2012). Księgozbiór Biblioteki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego. *Fides*, 1(34), 19-28.
- Waluś, J. (2017). Starodruki trzebiatowskie – ogólna prezentacja zbioru. *Fides*, 2(45), 21-36.

- Waluś, J. (2012). Zagadnienie gromadzenia w bibliotekach parafialnych. *Fides*, 2(35), 75-88.
- Warząchowska, B. (2007). Ekspozycje zbiorów Biblioteki Teologicznej. *Fides*, 1/2(25/25), 80-89.
- Warząchowska, B. (2014). „Fides Biuletyn Bibliotek Kościelnych”. Dokumentacja – informacja – edukacja. W: W.W. Żurek (red.), *Czasopisma archiwów, bibliotek i muzeów Kościoła katolickiego* (s. 121-148). Lublin: Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.
- Warząchowska, B. (2005). Formy współpracy biblioteki teologicznej w środowisku lokalnym. *Fides*, 1/2(20/21), 24-36.
- Warząchowska, B. (2015). Półrocznik „Fides, Biuletyn Bibliotek Kościelnych”. Stan obecny i perspektywy rozwoju. *Forum Bibliotek Medycznych*, 1(15), 281-296.
- Warząchowska, B. (2010). Promocja zbiorów Biblioteki Teologicznej w Katowicach. *Fides*, 1/2(30/31), 150-168.
- Witczak, J. (1998). Biblioteka PFT i MWSD we Wrocławiu w służbie akademickiej teologii. *Fides*, 1, 72-82.
- Witczak, J. (2012). Digitalizacja zbiorów – z doświadczeń Biblioteki Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu. *Fides*, 2(35), 3-23.
- Witczak, J. (2013). Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES po dwudziestu latach. *Bibliotekarz*, 7/8, 12-17.
- Witczak, J. (2012). Funkcjonowanie centralnego serwisu informacji katalogowej i bibliograficznej FIDES w 2011 roku. *Fides*, 1(34), 173-177.
- Witczak, J. (2007). Teologiczne zbiory w polskich bibliotekach cyfrowych. *Fides*, 1/2(24/25), 24-34.
- Witkowska, J. (2007). Jubileusz 25-lecia Biblioteki Parafialnej w Trzciance. *Fides*, 1/2(24/25), 74-79.
- Wojtkowski, J. (2007). Księga inkunabułów pelplińskich, *Fides*, 1/2(24/25), 118-122.
- Wojtkowski, J. (2009). Stare druki w bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum”. *Fides*, 1/2(28/29), 32-45.
- Wolnik, F. (2013). Biblioteka i księgozbiór cystersów z Rud. *Fides*, 1(36), 3-26.
- Wójtowicz, M. (2001). Promocja bibliotek parafialnych. *Fides*, 1/2(12/13), 175-182
- Wójtowicz, M. (2004). Biuletyn Bibliotek Kościelnych „FIDES”. *Fides*, 1/2(18/19), 115-150.
- Wójtowicz, M. (2003). Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES w Polsce w latach 1991–2001 (10-lecie istnienia Federacji FIDES). *Fides*, 1/2(16/17), 21-72.

- Wróbel, J. (2012). Informacja o książce w tradycyjnych i cyfrowych zasobach bibliotek kościelnych. *Fides*, 1(34), 99-113.
- Zalewska, E. (2015). Biblioteka Diecezjalna w Toruniu w latach 1995-2010. *Fides*, 2(41), 37-46.
- Zezula, B. (2016). Biblioteka Uniwersytecka Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego wczoraj i dziś. *Fides*, 1(42), 3-20.
- Żmuda, R. (2014a). Bibliografia piśmiennictwa o polskich bibliotekach kościelnych za lata 2001-2005. *Fides*, 1(38), 165-220.
- Żmuda, R. (2014b). Bibliografia piśmiennictwa o polskich bibliotekach kościelnych za lata 2006-2010. *Fides*, 2(29), 111-184.
- Żmuda, R. (2015a). Katalog rozpraw doktorskich i habilitacyjnych o bibliotekach kościelnych w Polsce za lata 1952-2012. *Fides*, 1(40), 207-227.
- Żmuda, R. (2015b). Katalog prac licencjackich o bibliotekach kościelnych w Polsce za lata 1962-2014. *Fides*, 2(41), 171-194.
- Żmuda, R. (2016a). Katalog prac magisterskich o bibliotekach kościelnych w Polsce za lata 1946-2014. *Fides*, 1(42), 197-302.
- Żmuda, R. (2016b). Bibliografia piśmiennictwa o polskich bibliotekach kościelnych za lata 2011-2015. *Fides*, 2(43), 179-244.
- Źródła informacji dotyczące sprawy konfiskaty książek w roku 1960 i ich dalszych losów (2004). *Fides*, 1/2(18/19), 209-210.

Bogumiła Warząchowska

Promotion of cultural heritage in the light of the "Fides. Bulletin of Church Libraries" (1995-2019)

Abstract

"Fides. Bulletin of Church Libraries" has been published since 1995 as a semi-annual periodical by the Federation of the Church Libraries FIDES. In the journal the current activity of the Federation is documented and information on the operations of church libraries both in historical and contemporary terms are posted as well. The magazine includes articles on the history of theological libraries of universities, clergy libraries, diocesan, religious, parish and special libraries. The analysis of the developed monographs allowed the reconstruct the state of church libraries, to characterize their structure, and specify protection of cultural goods. Libraries presented on the pages of the semi-annual are a showpiece of church librarianship and the review of their achievements to date.

Keywords: Church libraries, collections, protection of cultural goods, parish press, promotion of collections, types of church libraries

Bogumiła Warząchowska

Promocja dziedzictwa kulturowego w świetle półrocznika „Fides Biuletyn Bibliotek Kościelnych” (1995-2019)

Streszczenie

„Fides Biuletyn Bibliotek Kościelnych” ukazuje się od 1995 roku jako półrocznik. Pismo jest organem wydawniczym Federacji Bibliotek Kościelnych „Fides”. W periodyku dokumentowana jest bieżąca działalność Federacji, a także zamieszczane są informacje o funkcjonowaniu bibliotek kościelnych w ujęciu historycznym i współczesnym. Na łamach pisma prezentowane są dzieje bibliotek szkół wyższych, seminariów duchownych, diecezjalnych, zakonnych, parafialnych i specjalistycznych. Analiza opracowanych monografii pozwoliła odtworzyć stan bibliotek kościelnych, scharakteryzować ich strukturę i zaakcentować wkład bibliotek kościelnych w ochronę dóbr kultury. Zaprezentowane biblioteki na łamach półrocznika są wizytówką bibliotekarstwa kościelnego.

Słowa kluczowe: biblioteki kościelne, kolekcje zbiorów, ochrona dóbr kultury, prasa parafialna, promocja zbiorów, typy bibliotek kościelnych